

Film over Oldambtster landarbeidsters vrijdag in première

'Tussen oogst en kroost': indrukwekkend tijdsbeeld

■ WINSCHOTEN – „We sliepen op stro”. „Ik heb geen mooie jeugd gehad, altijd werken”. „Melkbussen schuren op het straatje en ze keken ze ook nog na ook”. Zomaar een paar uitspraken uit de film tussen 'Oogst en kroost', die gaat over het leven van landarbeidsters in het Oldambt.

Door **Jibbo Poppen** en **Margreet Gort**

De film is bedoeld als aanvulling op de tentoonstelling over het leven van de landarbeidsters, die vrijdag in Midwolda wordt geopend. Tegelijkertijd komt een boek uit getiteld: 'We hadden geen keus'.

Vijf vrouwen, inmiddels allemaal boven de tachtig vertellen in de film over hun leven. Over hoe ze op twaalfjarige leeftijd van school kwamen en als dienstje bij een boer aan 't werk gingen en elke ochtend om 6 uur beginnen moesten. En over hoe hun leven na hun trouwen eigenlijk nog zwaarder werd, omdat ze dan een dubbele taak kregen. Kinderen én op het land werken. „Als om 4 uur het signaal kwam dat we mochten stoppen, dan gingen we snel naar huis en dan de pot op het vuur, bedsteden opruimen en als je dan nog wassen moest, dan moest dat allemaal 's avonds”.

Wiegeliedje

Op de vraag of ze het werk leuk vonden, komt unaniem hetzelfde antwoord. „We wisten ja niet anders, wij waren tevreden”. Voor hen hoorde werk onlosmakelijk bij het leven. De film begint dan ook heel treffend, met een wiegeliedje wat vaak op het land gezongen werd. Want gezongen werd er ook.

De film vertelt op indringende wijze over het leven van de landarbeidsters. Niet op anecdotische manier, maar juist door korte antwoorden, schetsen de vrouwen hun levensverhaal. De maker van de film, de historicus Wiebe Hoekstra heeft hier ook bewust op afgestuurd. „Je moet oppassen dat het niet te folkloristisch wordt. Je probeert een gevoelige snaar te raken, je wilt ze

▲ Eén van de beelden uit de ruim 18 minuten durende film.

emotioneel weer naar het verleden terug voeren.”

Politiek

In de film dan ook geen aandacht voor de politieke standpunten in die tijd. „Ik heb geprobeerd om de vrouwen juist te pakken in die punten waar ze sterk zijn, en politiek was voor hen toch echt een mannenzaak. Ze kijken op een andere manier tegen de wereld aan, met veel meer oog voor details en daar moet je je dan ook op richten”.

Hoekstra vertelt dat het maken van de film

voor hem zelf ook een leerzame ervaring geweest is. „Ik kom zelf ook uit een arbeidersgezin - dan wel uit Friesland, waar het allemaal iets anders lag - en ik merk dat mijn moeder, die ook op het land gewerkt heeft nu ook met allerlei verhalen komt.

De film komt vanaf september in handen van de Provinciale Bibliotheek Centrale, die deze dan uitleend aan de bibliotheken, samen met een speciaal gemaakt lespakket. Volgens Hoekstra is de film al interessant voor de hoogste klassen van het lager onderwijs, maar sluit ze vooral aan

bij leerlingen van het VWO en het volwassenenonderwijs.

Wiebe Hoekstra heeft de film samen met Piet Bakker gemaakt. Geld hebben ze er niet voor gekregen. De hele tentoonstelling, het bijbehorende boek en het lespakket is allemaal door vrijwilligers gemaakt (overwegend werkloze historici). „In Oost-Groningen is geen instelling bereid om geld voor zo iets te geven”. Het grootste gedeelte van de subsidie is door WVC geleverd, maar Wiebe vertelt dat het zonder de hulp van de Provinciale Bibliotheek Centrale en de Wevebo, die geen arbeidsloon voor de tentoonstellingspanelen heeft berekend, nooit was doorgegaan. „We moesten echt met een 'uitgeklede' begroting werken. We maken het af, maar nooit weer”. Naar zijn mening wordt schromelijk onderschat wat historici kunnen.” Op deze manier komt Oost-Groningen toch weer uitgebreid in de publiciteit, daar kan toch best iets tegenover staan”.

Wat naar mening van de historicus wel meespeelt, is het feit dat het gaat over een stukje geschiedenis waar de bestuurders in het Oldambt liever niet aan willen worden herinnerd. Maar, volgens Hoekstra is het niet de bedoeling om een negatief beeld van het Oldambt te geven „Je mag rustig laten zien hoe het was. Ik neem juist m'n petje ervoor af dat de vrouwen het gered hebben. Je hoeft je toch niet voor het verleden te schamen. Je moet juist de sterke punten uitbuiten en niet wegdrücken want dan handhaaft dat negatieve beeld”. Maar we hebben de Groninger Maatschappij voor Landbouw maar niet om subsidie gevraagd.

De tentoonstelling 'Tussen oogst en kroost', het leven van landarbeidsters uit het Oldambt is van 16 tot 31 mei te zien in Midwolda, dorpshuis de Schakel. Van 5 tot en met 28 juni in de oude pastorie in Beerta. Van 3 tot 31 juli in Nieuweschans in buurthuis de Akkerschans en van 1 tot 30 augustus in de gerestaureerde kerk in Nieuw Beerta.

gd/wc 05?